

Cultuurcoach Kristina Odenhamn ziet dat dezelfde raakvlakken niet meteen leiden tot dezelfde taal

“SAMEN HET HOGERE DOEL BEREIKEN”

Kristina Odenhamn begon in 2007 in de gemeente Rijssen-Holten, in de tijd dat de functies cultuurmakelaar en combinatiefunctionaris cultuur nog maar net in het leven waren geroepen. “Ik was niet op zoek naar werk maar als betrokken, in cultuur geïnteresseerde ouder, kon ik de weg in mijn nieuwe woonplaats niet vinden. Op een gegeven moment zat ik met de beleidsmedewerker van de gemeente aan de telefoon hardop te bedenken hoe we kinderen en cultuur in de gemeente met elkaar zouden kunnen verbinden. Toen zei ze dat de gemeente eigenlijk iemand zocht die die vraag kon beantwoorden. Of het iets voor mij was. Al pratend hebben we die functie ingevuld.” EDDY VEERMAN

Vanwege de bezuinigingen hield het werk in Rijssen-Holten in 2012 op. Kristina kon gelukkig meteen weer aan de slag. In Twenterand zochten ze een cultuurcoach die scholen moest helpen met het steviger positioneren van cultuureducatie. “Scholen maken keuzes voor wat betreft de bijscholing van hun leerkrachten. Kunst en cultuur hebben hier vaak geen prioriteit. Daarnaast zie ik dat kinderen zich ook niet meer structureel verbinden aan iets. Ze vinden alles leuk voor een paar keer. Het verenigingsleven heeft moeite om daarop in te spelen.”

“ER LIGGEN KANSSEN BIJ WELZIJN EN DAAR HOREN CULTUUR EN SPORT BIJ”
KRISTINA ODENHAMN

In 2016 keerde zij als cultuurcoach terug bij Rijssen-Holten. “Ze gaven aan mij terug te willen omdat ze behoefte hadden aan een centrale spin in het web. Ik kon terugkeren in mijn functie, nu in dienst van Stichting ViaVie Welzijn. Met de veranderende doelstellingen gaat het vanaf 2019 niet alleen meer om het ondersteunen van het onderwijs, maar om cultuur voor de totale samenleving toegankelijker te maken. De gemeente hier denkt met de werkgever na over

hoe aan te sluiten bij het gemeentelijke beleid in het sociale domein; wat willen we en waar kan een combinatiefunctionaris een rol spelen? Bij het bijdragen aan belangrijke beleidslijnen en het behalen van maatschappelijke doelen trek ik samen op met de beweegcoach, mijn collega van ViaVie. Wanneer zij op de basisscholen activiteiten organiseren, kijken zij of we er samen iets cultureels bij kunnen doen. Zodat naast het bewegen dus ook naar de creatieve ontwikkeling wordt gekeken.”

Verdeling budgetten loslaten

“Die verbinding tussen ‘coaches’ wordt ook vanuit de overheid – met het Preventieakkoord – gestimuleerd. De wens is dat een welzijnsorganisatie een bijdrage levert en de samenwerkingen verbetert; je wilt immers met z’n allen hetzelfde doel bereiken. Als wij een eventueel onderliggend probleem signaleren, kunnen we dat misschien weer doorspelen naar de jongerenwerker. Als je de mogelijkheid krijgt met beleidsmakers aan tafel te zitten, hoop je dat zij het als echt fijn ervaren om te ‘ontschotten’. En dat is spannend, want dan moet je de verdeling van de budgetten loslaten. Maar we zetten het in om samen het hogere doel te bereiken. Een groot deel van de samenleving heeft een luisterend

oor en een helpende hand nodig; dat is welzijn. In veel situaties gaat het om het behouden van het menswaardigheidsgevoel. Dat kost de zorg veel tijd, daarom liggen er kansen bij welzijn en daar horen cultuur en sport bij.”

“Er is een duidelijke verandering opgetreden: door corona konden we niks organiseren, maar je kon wel dingen bespreken. We hadden en hebben dezelfde raakvlakken, maar worstelden nog met hoe we dat elkaar duidelijk konden maken. Partners van het sociaal domein wilden wel, maar spraken elkaars taal nog niet en soms heerste nog een gevoel van ‘landje pik’. Inmiddels hebben we als het ware betere woorden gevonden om het van elkaar te snappen. Het ‘ontschotten’ gaat bijdragen aan het makkelijker maken van stappen te zetten. De ondersteuning van het Rijk, die mogelijk maakt dat er intermediairs zijn, coaches zijn, dat doet er toe.”

“Ik denk nu vooral mee, maar zou er graag meer aandacht aan geven. Hoe gaan we het binnenschoolse verbinden met het buitenschoolse? Ik ben voortdurend op zoek naar goede voorbeelden van waar dat lukt. We hebben vanuit de gemeentes Hellendoorn, Wierden, Raalte, Hof van Twente, Rijssen-Holten en Twenterand een netwerkoverleg van een clubje cultuurcoaches, met een soortgelijke opdracht in vergelijkbare gemeentes. We vormen een klankbord voor elkaar en we vinden elkaar ook in de activiteiten waar overlap is. Zo hebben we gezamenlijk een speeddatemarkt georganiseerd om leerkrachten in contact te brengen met lokale culturele partners. En bieden we dit jaar gezamenlijk alle leerkrachten uit de zes gemeenten workshops aan over onder meer theater, creatief schrijven en procesgericht beeldend werken.”

Carillon

“Eenzaamheidsbestrijding is zo’n thema waarmee we aan de slag zijn gegaan. Een culturele of creatieve activiteit overstijgt doelgroepen en leeftijdsgroepen.” Kristina haalt het initiatief ‘Het draait om het Carillon’ aan. “Best een maf idee”, lacht ze. “Op een basisschool zag ik een project over het carillon en de rol van dat instrument, historisch gezien. Dat hebben we doorgetrokken naar andere doelgroepen en daarvoor zijn we in gesprek gegaan met welzijnspartners. Want hoe hielpen we de wat kwetsbare mensen uit de schulp komen als corona zou ophouden? De gemeente en provincie vonden het iets moois, ook omdat we mensen in dezelfde plaats verbinden door iets cultureels. Mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, vluchtelingen en kwetsbare jongeren zijn een groep gaan vormen en we hebben meerdere bijeenkomsten gehad, over de betekenis van het carillon, wat betekent muziek, we ondernamen creatieve workshops, zijn onder meer gaan zingen, gedichten maken, tekenen, fotograferen.”

“Het fijne is dat je niet zelf allerlei ingewikkelde meetinstrumenten hoeft te ontwikkelen maar dat je kunt aansluiten op dat wat er landelijk of provinciaal wordt ontwikkeld. Ik geloof dat we allemaal wel weten dat kunst en cultuur waardevol en belangrijk zijn. Daarbij moeten we echter aan de politiek en beleidsmakers in de toekomst kunnen laten zien wat het effect is van ons werk.”